

הקדמת ראש הישיבה

בכל שנה ישנם מספר ראשי שנים, כדברי המשנה הפותחת את מסכת ראש השנה. א' באלול הוא ראש השנה לשיבות; ביום זה מידי שנה מצטרפים לבית המדרש תלמידים חדשים, חלקם ימים מועטים קודם עוד היו שקועים ראשם ורובם במשוגות נעורים. והנה, בהגיע א' באלול, במעבר חד הם צועדים אל מפתן בית המדרש ופותחים את דרכם בעולמה של תורה. זכות ועונג ללוות את תהליך ההתאקלמות וההשתלבות באוהלי תורה, ודומני שאין תמורה שתשווה לקורת הרוח והשמחה שחווים העוסקים בהרבצת התורה בראותם מידי שנה את השינויים, ולעיתים את המהפכים, המתחוללים בין כותלי בית המדרש. מפתיע בכל שנה מחדש לראות כיצד גדיים שרק התחילו לקרוא דף גמרא הופכים לתיישים היודעים להקשות, להתפלפל ואף ליישב ולתרץ. אבל ללא ספק, כשאותם נערים שהפכו לצורבא מרבנן מעלים דברים על הכתב, חלקם סיכומי סוגיות וחלקם אף רעיונות וחדושים שמקום הניחו להם להתגדר בהם, זו בוודאי קומה משמעותית נוספת ויום חג לבית המדרש.

בכל שנה, יצירה כזו, לה שותפים רבים מצעירי התלמידים, היא מרשימה ומרגשת. על אחת כמה וכמה בחורף זה של תשע"ז בישיבת הגולן, בו עמלנו יחדיו בפרק שניים או חזין של מסכת בבא מציעא. פרק זה מאתגר בהבנת פשטן של הסוגיות, מטיל את הלומדים לתוך המים הסוערים של ים התלמוד, ומחייבם לנווט במומחיות בין גלים גבוהים של מושגים מורכבים בהם עסקו גדולי הדורות: תפיסות, חזקות, הכרעה או כל דאלים, כוח הטענה או נאמנות, ועוד.

רבי ישמעאל מלמד אותנו במשנה האחרונה במסכת בבא בתרא (י, ח): "הרוצה שיחכים - יעסוק בדיני ממונות, שאין לך מקצוע בתורה גדול מהן, שהן כמעין הנובע. והרוצה שיעסוק בדיני ממונות ישמש את שמעון בן ננס". וכך פירש בעל תפארת ישראל את המשנה:

שהן כמעין הנובע. שאין לך שום דבר מדיני התורה מאיסור והיתר, שנתנה בו תורה רשות לשכל האנושי לעוף כפי כחו לחתור ולחקור ולהחליט כפי הנראה בעיניו, כמו בדיני הממונות, שפתחה לו התורה בהם לאדם נחלה בלי מצרים, לשקול ולשפוט ולדקדק כפי שכלו, עד שרוב דיני טוען ונטען שנדברו בהם דברים הרבה כעגלה המלאה לה עמיר, כולם כללה התורה בדברים מועטים בפסוק א', באמרה "בְּצֶדֶק תִּשְׁפֹּט עַמִּיתְךָ" (ויקרא יט, טו), רק מפני ששכל האדם עשוי לטעות באריגה דקה כזאת, לכן רבותינו הקדמונים בעלי המשנה והתלמוד, התאספו יחד

לאלפים מגדולי האומה, והניחו לנו יסודות ושרשים בכל אלה, ובכל זה עדיין נשאר מקום להדיין להשמט לימין או לשמאל, לדמות מלתא למלתא, או לחלק ביניהם לפעמים בכחוט השערה, לכן עסק דיני ממונות ישנס שכל האנושי, לדקדק היטב שיכוון מטרת האמת על הנקודה...

מילותיו של בעל התפארת ישראל מסותתות ומחודדות, ומיטיבות לתאר בדיוק את המתחולל בלימוד סוגיות של דיני ממונות כדוגמת פרק שנים או חזין. ואכן "שנסנו את השכל האנושי" ו"עפנו כפי כוח שכלנו לחתור ולחקור", ואף זכינו ודברים שבעל פה הפכו לדברים שבכתב ועלו על מכבש הדפוס, והרי הם לפניכם.

מלאכת העריכה וההדפסה מלאכה קשה וגדולה היא, ושותפים רבים בה. אני מבקש לומר תודה לכל העוסקים במלאכה ולהביע הוקרה מיוחדת לעורכים תלמידי שיעור ה', יגאל גורן ואור יניב ולמעצב הפנים תלמיד שיעור ז', גדעון פרימן. אאחל להם שיזכו לבנות בתים של תורה קדושה וגדולה. וכמו כן, לרון נגר, שגם הוא מעורכי המאמרים, יזכו הוא ורעייתו צופיה שבתם יהיה בית ועד לחכמים, מלא תורה וקדושה.

לפני שנים ספורות פגשתי לראשונה את אלעד נבו. הוא עמד במקלו על מפתן בית המדרש בהססנות מסוימת, בענווה ובביישנות מעודנת ככן השב ממרחקים, וסיפר לי שזה עתה נישא לרעות והוא מבקש לעשות את צעדיו הראשונים בבית המדרש של ישיבת הגולן. מאותה פגישה לא עבר זמן כרונולוגי רב, אבל אלעד וביתו צעדו כברת דרך רבה מאד, וכיום אלעד אברך מן המניין בישיבה ואנו זוכים ליהנות ממנו בעצה ותושייה, ולהתברך מכישרונותיו ומיכולותיו הייחודיים.

אלעד הוא היוזם, המנצח והמוציא לפועל של ביטאון זה. אני מברך אותו ואת רעות, ואת בניהם אשר חנן ה' להם: אור, שיר מנחם ועברי, שזכות הרבים תעמוד להם לנחת ולמילוי שאיפותיהם הגדולות.

אני מבקש לשלוח את ברכתי לכל צוות הישיבה, רעיי הר"מים והעובדים, שיהי נועם ה' עלינו בכל מעשינו.

תודה לרעי, ידיד הישיבה ורעייתו, שגם הפעם נטלו על עצמם את הוצאות הדפסת החוברת לעילוי נשמת הוריהם. ימלא ה' כל משאלות לבם לטובה.

חג פסח כשר ושמח
הרב יואל מנוביץ'